

İçindekiler

- Takdim** 5 *Mustafa Altunoğlu*
- Makaleler** 8 *Ülkü Duman Yüksel*
Antikçağdan Günümüze Kent Ütopyaları
- 38 *Kıvılcım Akkoyunlu Ertan*
Ütopya Tasarımlarında Kent
- 68 *Esin Ö. Aktuğlu Aktan*
İdeal ve Ütopik Kent Modellerine Ulaşım Bağlamında Biçimsel Yaklaşımlar
- 104 *Ebru Yılmaz*
Yaşayan Ütopya: Fuggerei Yerleşimi
- 124 *Ahmet Nahmedov-Tuncay Saygın*
Dođu'dan Bir Ütopya Kenti: Genceli Nizami'nin İskendername Eserinde İdeal Kent
- 136 *Seçil Binboğa*
Uyan
- 146 *Pınar Kılıç-Ayşe Nur Şenel*
Tüm Kentlerin Masalı
- Tasnif Dışı**
- 168 *Emine Köseoğlu*
Kent Mekânına İlişkin Kuramsal Bakışlar: Rob Krier, Christopher Alexander ve Bill Hillier
- 198 *Burçin Başyazıcı*
Cihangir'de Soylulaştırma Sürecinin Sektin Ticari Kimliği Üzerine Etkileri
- Kent Yazıları**
- 220 *Ceren Bođaç*
Nefes Alıp Veren Bir Kent Manifestosu
- Kitap Eleştirisi** 226 *Bedir Sala*
Mutlu İnsanların Mutlu Kenti: El Medinetül Fazıla

Contents

- Editorial** 5 *Mustafa Altunoğlu*
- Articles**
- 8 *Üllkü Duman Yüksel*
Urban Utopias from Ancient until Today
- 38 *Kıvılcım Akkoyunlu Ertan*
The Cities at Utopian Designs
- 68 *Esin Ö. Aktuğlu Aktan*
Formal Approach to Ideal and Utopian Urban Models in Terms of Transportation
- 104 *Ebru Yılmaz*
The Living Utopia: The Fuggerei Settlement
- 124 *Ahmet Nahmedov-Tuncay Saygın*
A Utopian City from the East: The Ideal City in Genceli Nizami's İskendername
- 136 *Seçil Binboğa*
Wake up
- 146 *Pınar Kılıç-Ayşe Nur Şenel*
Fairy Tale of all Cities
- Unclassified**
- 168 *Emine Köseoğlu*
Theoretical Approaches to Urban Space: Rob Krier, Christopher Alexander, and Bill Hillier
- 198 *Burçin Başyazıcı*
The Influence of Gentrification on Retail Premises Identity in Cihangir
- Urban Writings**
- 220 *Ceren Bođaç*
A Manifesto of a City Breathing in and out
- Book Review** 226 *Bedir Sala*
The Happy City of Happy People: El Medinetül Fazıla

Takdim

Ütopya, “olması gereken”den hareket eder. Gerçekliğin köktenci bir eleştirisidir. Gerçeklikten kaçıştır. Bir “yok-ülke”dir, “düş-ülke”dir. Hem “hiçbir yer” (outopia) hem de “iyi bir yer” (eutopia); yeryüzünde bulunmayan, pek bulunacak gibi de görünmeyen “iyi ama olmayan” yerdir.

Ütopya, ideal toplum/kent tahayyülü öncülüğünde müesses nizamı sarsmak üzere yola çıkan devrimci bir manifestodur. Thomas More 1516’da, aydınlanma dönemi öncesinde, ilk defa ütopya kelimesini kullandığında Kral Sekizinci Henry’nin İngiltere’sini eleştiriyor ve daha eşit bir toplum düzeni düşlüyordu. Tommaso Campanella *Güneş Ülkesi*’nde sosyal eşitliğin, herkesin bir işe sahip olabilmemesinin, özel mülkiyetin söz konusu edilmeyişinin, vatandaşların vatanseverlik ve sorumluluk bilinci ile dolu oluşunun düşünüyordu. Bacon, Cabet, Bellamy, Wells, Gilman, Huxley, Callenbach, Ursula Le Guin, her biri kendi düşlerinin peşinde bir ütopya yazıyordu.

Ütopya yazarı, mülkiyet tanrılaştırıldığında ortak mülkiyeti, dilenciler asıldığında ekmek ve iş hakkını, kadınlar köle muamelesi gördüğünde eşit ve mutlu kadını düşleyerek “olmayan” bir geleceğin, âdil, eşitlikçi ve özgür bir toplumun peşindedir.

“İyi ama olmayan yer”in hayali ütopyaı bazen ölümcül bir çelişkiye de düşürebilir. Örneğin, tek düzelik, türdeşlik, dünyadan yalıtılmışlık, özel yaşama devlet eliyle yoğun bir müdahale, sıkı bir denetime dayalı toplum yapısı, sürekli ve değişimden azade bir ideal düzen, vatandaşlığın sınırlandırılarak hiyerarşik bir toplum yapısının düzene egemen kılınması, toplum ve doğa üzerinde mutlak egemenlik, özgürlüğü sınırlayan durağan ve türdeş bir kent, vb. düşlere ütopya örneklerinde sıklıkla rastlanabilir. Bu düşler bize ütopyanın diyalektiğini gösterir -gerçekle hayal arasında salınan; âdil, eşitlikçi ve özgür olmayan müesses nizamı sarsmak isterken devrimci bir manifestoyla karşısında yer aldığı bütün hoşnutsuzlukları yeniden üretme çelişmesine düşebilen bir ütopya diyalektiğini.

*

“Kent Ütopyaları” üst başlığı ile hazırladığımız bu dosya ile idealkent’in beşinci sayısını sizlerle buluşturuyoruz. Ülkü Duman Yüksel, Kıvılcım Akkoyunlu Ertan, Esin Ö. Aktuğlu Aktan, Ebru Yılmaz, Ahmet Nahmedov ve Tuncay Saygın, Seçil Binboğa, Pınar Kılıç ve Ayşe Nur Şenel, Ceren Boğa ç ve Bedir Sala çok değerli çalışmaları ile “kent ütopyaları” dosyamıza katkı sağladılar. Ayrıca Emine Köseoğlu’nun ve Burçin Başyazıcı’nın dosya dışı çalışmalarını da bu sayımızda okuyabileceksiniz.

Katkılarından ötürü bütün yazarlarımıza teşekkür ediyoruz.

*

Mayıs ayında çıkarmayı planladığımız “Güvenlikli Siteler: Sosyo-Mekânsal Ayrışmanın Yeni Biçimi” adlı dosyamıza 15 Mart 2012 tarihine kadar çalışmalarınızı gönderebilirsiniz.

İlgili dosyamız Yrd. Doç. Dr. Şerife Geniş’in misafir editörlüğünde hazırlanacaktır. Kendisiyle dergiidealkent@gmail.com e-posta adresi aracılığı ile iletişim kurabilirsiniz.

Mustafa Altunoğlu